

Vergaderjaar 2015–2016

34 485 J

Wijziging van de begrotingsstaat van het Deltafonds voor het jaar 2016 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota)

Nr. 2

MEMORIE VAN TOELICHTING

A. ARTIKELGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVORSTEL

Wetsartikel 1

De die onderdeel zijn van de Rijksbegroting, worden op grond van artikel 1, derde lid, van de Comptabiliteitswet 2001 elk afzonderlijk bij de wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2016 wijzigingen aan te brengen in de begrotingsstaat van het Deltafonds.

De in de begrotingsstaat opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht (de zgn. begrotingstoelichting).

De Minister van Infrastructuur en Milieu,
M.H. Schultz van Haegen-Maas Geesteranus

B. BEGROTINGSTOELICHTING

INHOUDSOPGAVE

1.	Leeswijzer	2
2.	De producten	3
	2.1 Overzicht belangrijkste uitgaven- en ontvangsten- mutaties	3
	2.2 De productartikelen	4
	2.3 Bijlagen	12
A.	Verdiepingsbijlage	12
B.	Projectoverzichten	21

1. Leeswijzer

Algemeen

De opzet en structuur van de onderliggende suppletoire begroting voor het Deltafonds is gebaseerd op de rijksbegrotingsvoorschriften van het Ministerie van Financiën. Naar aanleiding van de aanbevelingen van de BOR zijn in de rijksbegrotingsvoorschriften 2016 de onderstaande uniforme ondergrenzen opgenomen, welke worden gehanteerd bij het toelichten van begrotingsmutaties op het niveau van artikelonderdeel.

Norm bij te verklaren verschillen

Omvang begrotingsartikel (stand ontwerpbegroting) in € miljoen	Beleidsmatige mutaties (ondergrens in € miljoen)	Technische mutaties (ondergrens in € miljoen)	
< 50		1	2
=> 50 en < 200		2	4
=> 200 < 1.000		5	10
=> 1.000		10	20

Mede naar aanleiding van overleg met uw Kamer zijn in aanvulling op deze regelgeving voor dit fonds de onderstaande punten verwerkt voor de eerste suppletoire begroting.

- Het opnemen van gedetailleerde projectinformatie in de suppletoire begrotingen conform begroting en jaarverslag (brief van 4 november 2009 naar aanleiding van toezegging verbetering informatievoorziening bij WGO van 24 juni 2009);
- Het inzicht in de budgetten van de planuitwerkingen- en verkenningen programma's wordt vergroot door begrotingsmutaties expliciet in de MIRT tabellen zichtbaar te maken op projectniveau (toezegging WGO van 22 juni 2011);
- Mutaties op de beschikbare budgetten worden in de (niet voorgeschreven) Verdiepingsbijlage op artikelonderdeel niveau voor de volledige looptijd tot en met 2028 inzichtelijk gemaakt (in lijn met groeiparaagraaf uit de begroting lenM voor 2013).

Opbouw

Dit wetsvoorstel kent een opbouw waarbij afhankelijk van de informatievraag- en behoefte verder kan worden ingezoomd. Deze verdiepingsslag is als volgt opgebouwd.

1. Allereerst is de begroting(wet)staat voor het Deltafonds voor het jaar 2016 opgenomen. Deze dient ter autorisatie van de mutaties die op artikelniveau in de verplichtingen-, uitgaven- en ontvangstenramingen worden voorgesteld.

2. Daarna is eerst op hoofdlijnen (paragraaf 2.1) inzicht verstrekt in de belangrijkste budgettaire voorstellen die leiden tot wijziging van de begroting. Hiermee kan snel een indruk worden verkregen van de inhoud van dit wetsvoorstel.
3. Via de artikelgewijze toelichting (paragraaf 2.2) worden alle beleidsmatig relevante mutaties op het niveau van het artikelonderdeel zichtbaar gemaakt, en waar zinvol en relevant, ook toegelicht. Dit rekening houdend met de norm zoals hierboven is aangegeven.
4. Als onderdeel van de artikelgewijze toelichting is in de verdiepingsbijlage (paragraaf 2.3 deel A) door middel van een meerjarige mutatietafel op artikelonderdeelniveau de aansluiting gemaakt tussen de vorige stand van de begroting en de nu voorgestelde stand. Dit voor de volledige looptijd van het fonds.
5. Tenslotte zijn in de verdiepingsbijlage (paragraaf 2.3 deel B) van dit wetsvoorstel de MIRT projecttabellen met de realisatieprojecten alsmede de verkenningen en planuitwerking programma's opgenomen waarin de begrotingsmutaties op projectniveau zichtbaar zijn gemaakt. Deze (meerjarige) MIRT- tabellen zijn in ieder geval voorzien van toelichtingen indien sprake is:
  - van een wijziging (anders dan door de verwerking van prijsbijstelling) in het taakstellend projectbudget groter dan 10% of meer dan € 10 miljoen als de mutatie,
  - van een wijzigingen groter dan 1 jaar in de oplevering van het project.

2. De producten

Dit wetsvoorstel sluit aan bij de Voorjaarsnota 2016 van het Ministerie van Financiën en bevat alleen begrotingsmutaties die betrekking hebben op de uitvoering van reeds ingezet beleid.

De mutaties zijn hieronder in tabelvorm weergegeven en toegelicht.

De budgettaire gevolgen van de begrotingsmutaties zijn verder onder 2.2 op de productartikelen zichtbaar gemaakt.

2.1 Overzicht belangrijkste uitgaven- en ontvangsten mutaties

Suppletioire mutaties 2016 (Eerste suppletioire begroting) (in € mln.)

		Art.	Uitgaven	Ontvangsten
Stand ontwerpbegroting 2016			1.211,5	1.211,5
Stand vastgestelde begroting 2016			1.211,5	1.211,5
1.	Saldo 2015	05.10		59,4
	Verwerking saldo 2015 op de artikelen	diversen	55,7	-3,7
2.	Icoon Afsluitdijk	5 en 6	-2,4	-2,4
3.	Overboekingen			
	– Naar Provinciefonds: Zoetwatermaatregelen	2 en 6	-7,0	-7,0
	– Naar Provinciefonds: Projecten Blue Energy en Off Grid Test Centre	5 en 6	-3,6	-3,6
	– Van ministerie Economische Zaken	diversen	1,0	1,0
	– Taakstelling Veiligheid en Justitie en Migratie	5 en 6	-0,8	-0,8
	– Overige overboekingen		-0,2	-0,2
4.	Desalderingen			
	– Grote projecten waterveiligheid	1	2,4	2,4
	– Steenbekleding Oosterschelde	1	2,4	2,4
	– Overige desalderingen		0,9	0,9
Stand 1e suppletioire begroting			1.259,9	1.259,9

Toelichting

Ad 1. Saldo 2015

De begroting van het Deltafonds laat over het jaar 2015 een voordelig saldo van ca. € 59,4 miljoen zien. Dit saldo wordt gevormd door de saldering van de in dat jaar gerealiseerde uitgaven en ontvangsten. Het voordelig saldo wordt in 2016 als een verhoging van de ontvangsten geboekt op het artikelonderdeel 5.10 (Saldo van de afgesloten rekeningen). In dit wetsvoorstel is naast deze ontvangstenverhoging ook het volledige voordelig saldo op de juiste uitgaven- en ontvangstenartikelen (producten) begrotingstechnisch verwerkt.

Ad 2. Icoon Afsluitdijk

Ter financiering van het project Icoon Afsluitdijk, welke op hoofdstuk XII moet worden verantwoord, wordt € 8,0 miljoen, waarvan € 2,4 miljoen in 2016, vanuit het Deltafonds overgeboekt. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar Hoofdstuk XII, artikel 11 Integraal Waterbeleid.

Ad 3. Overboekingen

- Naar Provinciefonds: Zoetwatermaatregelen
- Naar het Provinciefonds wordt een bedrag van afgerond € 7,0 miljoen overgeboekt ten behoeve van de uitvoering van Zoetwatermaatregelen door provincies.
- Bijdrage Provinciefonds: Projecten Blue Energy en Off Grid Test Centre
- Bijdrage via het Provinciefonds aan de Provincie Friesland ten behoeve van het project Omgevingseffecten «Blue Energy» en het project «Off Grid Test Centre» via Provinciefonds
- Van Ministerie van Economische Zaken
- Deze mutatie betreft een aantal opdrachten en bijdragen van EZ met name op het gebied van windparken en onderzoek ecologie en cumulatie (vogels, onderwatergeluid en vleermuizen)
- Taakstelling Veiligheid en Justitie en migratieproblematiek. Dit betreft het aandeel van het Deltafonds in de taakstelling voor Veiligheid en Justitie en voor migratieproblematiek 2016, 2017 en 2018.

Ad 4. Desalderingen

- Grote projecten waterveiligheid
Deze mutatie betreft een aantal kleinere ontvangsten, o.a. Koegraszee-dijk, Praktijkonderzoek Dijken op Veen II, Grensmaas en Zettingsvloeiing spui, die voor hogere uitgaven HWBP en Grensmaas worden aangewend.
- Steenbekleding Oosterschelde
- De hogere ontvangst betreft een bijdrage van het waterschap voor de werkzaamheden bij Emanuelpolder. Hiertegenover staan ook hogere uitgaven.
- Diversen
- Dit betreft verschillende kleinere bijdragen van derden aan projecten.

2.2 De productartikelen

Hieronder worden alle beleidsmatig relevante mutaties op het niveau van het artikelonderdeel zichtbaar gemaakt, en waar zinvol en relevant, ook toegelicht (zie leeswijzer). In de verdiepingsbijlage is een meerjarige mutatietabel opgenomen op artikelonderdeelniveau met daarbij de aansluiting tussen de vorige stand van de begroting en de nu voorgestelde stand. Dit voor de volledige looptijd van het fonds.

Artikel 1 Waterveiligheid

Budgettaire gevolgen van uitvoering: Eerste suppletoire begroting 2016 (Bedragen € 1.000)

1 Investeren in waterveiligheid	Stand ontwerp begroting	Mutaties via NvW en amendement	Stand Vastgestelde begroting	Mutaties 1e suppletoire begroting	Stand 1e suppletoire begroting	Mutatie 2017	Mutatie 2018	Mutatie 2019	Mutatie 2020
	(1)	(2)	(1)	(4)	(2)	(6)	(7)	(8)	(9)
Verplichtingen	1.014.493	0	1.014.493	606.703	1.621.196	- 17.677	- 13.900	- 42.735	11.657
Uitgaven	661.112	0	661.112	20.616	681.728	- 1.850	- 811	400	400
<i>Waarvan juridisch verplicht</i>	<i>100%</i>				<i>100%</i>				
<i>1.01 Grote projecten waterveiligheid</i>	<i>567.349</i>	<i>0</i>	<i>567.349</i>	<i>38.511</i>	<i>605.860</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
1.01.01 Programma HWBP-2 Waterschapsprojecten	301.396	0	301.396	36.768	338.164				
1.01.02 Programma HWBP-2 Rijksprojecten	5.900	0	5.900	- 605	5.295				
1.01.03 Ruimte voor de rivier	227.930	0	227.930	929	228.859				
1.01.04 Maaswerken	32.123	0	32.123	1.419	33.542				
<i>1.02 Overige aanlegprojecten Waterveiligheid</i>	<i>84.808</i>	<i>0</i>	<i>84.808</i>	<i>- 20.624</i>	<i>64.184</i>	<i>- 2.202</i>	<i>- 811</i>	<i>400</i>	<i>400</i>
1.02.01 Verkenningen en planuitwerkingsprogramma	27.916	0	27.916	- 72	27.844	3.398	- 811	400	400
1.02.02 Realisatieprogramma	56.892	0	56.892	- 20.552	36.340	- 5.600			
1.03 Studiekosten	8.955	0	8.955	2.729	11.684	352	0	0	0
1.03.01 Studie en onderzoekskosten	8.955	0	8.955	2.729	11.684	352			
1.03.02 Overige studiekosten	0	0	0	0	0				
1.04 GIV/PPS	0	0	0	0	0				
<i>1.09 Ontvangsten Investeren in waterveiligheid</i>	<i>186.950</i>	<i>0</i>	<i>186.950</i>	<i>1.045</i>	<i>187.995</i>	<i>202</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
1.09.01 Ontvangsten waterschappen HWBP-2	152.320	0	152.320	1.224	153.544				
1.09.02 Overige ontvangsten HWBP-2	0	0	0	0	0				
1.09.03 Ontvangsten waterschappen nHWBP	29.000	0	29.000	0	29.000				
1.09.04 Overige ontvangsten nHWBP	0	0	0	0	0				
1.09.05 Overige aanleg ontvangsten	5.630	0	5.630	- 179	5.451	202			

01.01 Grote projecten waterveiligheid

Op dit artikelonderdeel vinden bij Voorjaarsnota in grote lijnen twee mutaties plaats die per saldo leiden tot een verhoging van € 36,8 miljoen. Een verhoging ad € 36,1 miljoen als gevolg van de verwerking van het saldo 2015 en een desaldering van € 2,4 miljoen.

Saldo 2015

De begrotingstand in 2015 wordt met € 36,1 miljoen verhoogd als gevolg van de technische verwerking van het saldo 2015. Dit betekent dat in 2015 € 36,1 miljoen minder aan de projecten van dit artikelonderdeel is uitgegeven dan oorspronkelijk begroot. Om de omvang van de budgetten meerjarig ongewijzigd te laten is deze verhoging in 2016 nodig.

Desaldering

Deze mutatie ad € 2,4 miljoen betreft een aantal kleinere ontvangsten, onder andere Koegraszeedijk, Praktijkonderzoek Dijken op Veen II, Grensmaas en Zettingsvloeiing spui, die voor hogere uitgaven HWBP en Grensmaas worden aangewend.

01.02 Overige aanlegprojecten waterveiligheid

Op dit artikelonderdeel vinden bij Voorjaarsnota een aantal mutaties plaats die leiden tot een verlaging van € 21,2 miljoen. Een verlaging ad € 18,0 miljoen als gevolg van de verwerking van het saldo 2015, een overboeking naar het Provinciefonds ad € 3,6 miljoen, een desaldering van hogere ontvangsten ad € 2,7 miljoen, een verlaging in verband met een kasschuif ad € 3 miljoen en een overboeking van Hoofdstuk XII ad € 0,4 miljoen.

Saldo 2015

De begrotingstand in 2015 wordt met € 18,0 miljoen verhoogd als gevolg van de technische verwerking van het saldo 2015. Dit betekent dat in 2015 € 18,0 miljoen minder aan de projecten van dit artikelonderdeel is uitgegeven dan oorspronkelijk begroot. Om de omvang van de budgetten meerjarig ongewijzigd te laten is deze verhoging in 2016 nodig.

Overboeking naar Provinciefonds

Via het provinciefonds wordt een bijdrage ad € 3,6 miljoen verstrekt aan provincie Friesland ten behoeve van project Omgevingseffecten «Blue Energy» en project «Off Grid Test Centre».

Desaldering

Dit betreft een desaldering in verband met een hogere ontvangst betreffende een bijdrage van € 2,4 miljoen van het waterschap voor de werkzaamheden bij de Emanuelpolder en een bijdrage ca € 0,3 miljoen van de provincie Zeeland ten behoeve van het project Roggeplaat.

Kasschuif

Ter financiering van het project Icoon Afsluitdijk, welke op hoofdstuk XII moet worden verantwoord, wordt € 2,4 miljoen in 2016 en € 5,6 miljoen in 2017 vanuit het Deltafonds, artikel 5.03 Investeringsruimte, overgeboekt. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar Hoofdstuk XII, artikel 11 Waterkwantiteit. De financiering van deze overboeking is mogelijk gemaakt middels een kasschuif, gefaciliteerd door artikel 1 Waterveiligheid, van € 8 miljoen vanuit later jaren.

Overboeking van Hoofdstuk XII

Het beschikbaar budget van € 0,4 miljoen op hoofdstuk XII ten behoeve van de Vlaams Nederlandse Schelde Commissie wordt, vanwege het karakter van de uitgaven in het vervolg op het Deltafonds verantwoord en structureel overgeboekt naar het Deltafonds.

Verplichtingen

De verplichtingenramingen van diverse projecten zijn bijgesteld om aan te sluiten bij de actuele projectplanningen en uitgavenramingen. Zo wordt het verplichtingenbudget 2016 vanuit 2015 voor de HWBP-2 met € 349

miljoen, Ruimte voor de rivier met € 167 miljoen, Maaswerken met € 73 miljoen en voor Maatregelen in de rivier met € 29 miljoen verhoogd. Het budget voor HWBP wordt met € 25 miljoen verlaagd.

Artikel 2 Investeren in zoetwatervoorziening

Budgettaire gevolgen van uitvoering: Eerste suppletoire begroting 2016 (Bedragen € 1.000)

2 Investeren in zoetwater- voorziening	Stand ontwerp begroting	Mutaties via NvW en amendement	Stand Vastge- stelde begroting	Mutaties 1e supple- toire begroting	Stand 1e supple- toire begroting	Mutatie 2017	Mutatie 2018	Mutatie 2019	Mutatie 2020
	(1)	(2)	(1)	(4)	(2)	(6)	(7)	(8)	(9)
Verplichtingen	41.620	0	41.620	- 834	40.786	- 50			
Uitgaven	49.603	0	49.603	- 192	49.411	- 50	0	0	0
<i>Waarvan juridisch verplicht</i>	<i>80%</i>				<i>11%</i>				
<i>2.01 Aanleg waterkwantiteit</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
2.01.01 Verkenningen en planuitwerking waterkwantiteit	0	0	0	0	0				
2.01.02 Realisatieprogramma waterkwantiteit	0	0	0	0	0				
<i>2.02 Overige waterinvesteringen zoetwatervoorziening</i>	<i>47.293</i>	<i>0</i>	<i>47.293</i>	<i>- 545</i>	<i>46.748</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
2.02.01 Verkenningen en planuitwerking zoetwater- voorziening	0	0	0	49	49				
2.02.02 Realisatieprogramma zoetwatervoorziening	47.293	0	47.293	- 594	46.699				
<i>2.03 Studiekosten</i>	<i>2.310</i>	<i>0</i>	<i>2.310</i>	<i>353</i>	<i>2.663</i>	<i>- 50</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
2.03.01 Studie en onder- zoekskosten Deltapro- gramma	2.310	0	2.310	353	2.663	- 50			
2.03.02 Overige studiekosten	0	0	0	0	0				
<i>2.09 Ontv. Inv. in Water- kwant. en zoetwatervoorz.</i>	<i>4.859</i>	<i>0</i>	<i>4.859</i>	<i>980</i>	<i>5.839</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
2.09.01 Ontvangsten zoetwatervoorzieningen	4.859	0	4.859	980	5.839				
2.09.02 Overige ontvangsten	0	0	0	0	0				

Artikel 3 Beheer, onderhoud en vervanging

Budgettaire gevolgen van uitvoering: Eerste suppletoire begroting 2016 (Bedragen € 1.000)

3 Beheer, onderhoud en vervanging	Stand ontwerp begroting	Mutaties via NvW en amendement	Stand Vastgestelde begroting	Mutaties 1e suppletoire begroting	Stand 1e suppletoire begroting	Mutatie 2017	Mutatie 2018	Mutatie 2019	Mutatie 2020
	(1)	(2)	(1)	(4)	(2)	(6)	(7)	(8)	(9)
Verplichtingen	268.257		268.257	- 95.757	172.500	- 3.466	- 2.092	- 860	8.680
Uitgaven	206.336		206.336	8.603	214.939	29	28		
<i>Waarvan juridisch verplicht</i>	<i>90%</i>				<i>100%</i>				
3.01 Watermanagement	6.991		6.991	43	7.034	29	28		
3.01.01 Watermanagement	6.991		6.991	43	7.034	29	28		
3.02 Beheer en Onderhoud	199.345		199.345	8.560	207.905				
3.02.01 Waterveiligheid	144.666		144.666		144.666				
3.02.02 Zoetwatervoorziening	17.416		17.416		17.416				
3.02.03 Vervanging	37.263		37.263	8.560	45.823				
3.09 Ontvangsten									
3.09.01 Ontvangsten									

03.02 Beheer en onderhoud

Saldo 2015

De begrotingstand in 2015 wordt met € 8,6 miljoen verhoogd als gevolg van de technische verwerking van het saldo 2015. Dit betekent dat in 2015 € 8,6 miljoen minder aan de projecten van dit artikelonderdeel is uitgegeven dan oorspronkelijk begroot. Om de omvang van de budgetten meerjarig ongewijzigd te laten is deze verhoging in 2016 nodig.

Verplichtingen

De verplichtingenramingen van diverse projecten zijn bijgesteld om aan te sluiten bij de actuele projectplanningen en uitgavenramingen. Zo wordt het verplichtingenbudget 2016 verlaagd met € 110 miljoen doordat het project Renovatie stuwensemble Nederrijn en Lek al in 2015 aan de aannemer is gegund. De aanbestedingsprocedure is voorspoedig doorlopen. Het project Stroomlijn is daarentegen vertraagd waardoor het verplichtingenbudget 2016 vanuit 2015 met € 17 miljoen wordt verhoogd.

Artikel 5 Netwerkgebonden kosten en overige uitgaven

Budgettaire gevolgen van uitvoering: Eerste suppletoire begroting 2016 (Bedragen € 1.000)

5 Netwerkgebonden kosten en overige uitgaven	Stand ontwerp begroting	Mutaties via NvW en amendement	Stand Vastgestelde begroting	Mutaties 1e suppletoire begroting	Stand 1e suppletoire begroting	Mutatie 2017	Mutatie 2018	Mutatie 2019	Mutatie 2020
	(1)	(2)	(1)	(4)	(2)	(6)	(7)	(8)	(9)
Verplichtingen			282.366	- 1.380	280.986	- 772	2.856	3.212	2.859
Uitgaven	270.063		270.063	4.454	274.517	- 806	- 258		
<i>Waarvan juridisch verplicht</i>	<i>70%</i>				<i>100%</i>				
5.01 Apparaat	214.647		214.647	834	215.481				

5 Netwerkgebonden kosten en overige uitgaven	Stand ontwerp begroting	Mutaties via NvW en amendement	Stand Vastgestelde begroting	Mutaties 1e suppletoire begroting	Stand 1e suppletoire begroting	Mutatie 2017	Mutatie 2018	Mutatie 2019	Mutatie 2020
	(1)	(2)	(1)	(4)	(2)	(6)	(7)	(8)	(9)
5.01.01 Staf Deltacommissaris	1.826		1.826	572	2.398				
5.01.02 Apparaatskosten RWS	212.821		212.821	262	213.083				
5.02 Overige uitgaven	73.279		73.279	653	73.932				
5.02.01 Overige netwerkgebonden uitgaven	71.318		71.318	- 135	71.183				
5.02.02 Programma-uitgaven DC	1.961		1.961	788	2.749				
5.02.03 Overige uitgaven									
5.03 Investeringsruimte	- 17.863		- 17.863	2.967	- 14.896	- 806	- 258		
5.03.01 Programmeerruimte	- 17.863		- 17.863	2.967	- 14.896	- 806	- 258		
5.03.02 Beleidsruimte									
5.09 Netwerkgebonden kosten en overige ontvangsten									
5.09.01 Overige ontvangsten									
5.10 Saldo van de afgesloten rekeningen				59.381	59.381				
5.10.01 Voordelig saldo Deltafonds				59.381	59.381				

05.03 Investeringsruimte

Op dit artikelonderdeel vinden bij Voorjaarsnota in grote lijnen 3 mutaties plaats die leiden tot een verhoging van € 3,0 miljoen. Een verhoging ad € 3,6 miljoen als gevolg van de verwerking van het saldo 2015, een verlaging ad € 0,8 miljoen in verband met de verwerking van de taakstelling VenJ en Migratie en de verwerking van de financiering van het project Icoon Afsluitdijk.

Saldo 2015

De begrotingstand in 2015 wordt met € 3,6 miljoen verhoogd als gevolg van de technische verwerking van het saldo 2015. Om de omvang van de budgetten meerjarig ongewijzigd te laten is deze verhoging in 2016 nodig.

Taakstelling VenJ en Migratie

Dit betreft het aandeel van het Deltafonds in de taakstelling voor Veiligheid en Justitie en voor de migratieproblematiek de jaren 2016, 2017 en 2018. Het aandeel bedraagt € 0,8 miljoen in 2016 en 2017 en € 0,3 miljoen in 2018.

Icoon Afsluitdijk

Ter financiering van het project Icoon Afsluitdijk, welke op hoofdstuk XII moet worden verantwoord, wordt € 2,4 miljoen in 2016 en € 5,6 miljoen in 2017 vanuit het Deltafonds overgeboekt. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar Hoofdstuk XII, artikel 11 Integraal waterbeleid. De financiering van deze overboeking is mogelijk gemaakt middels een kasschuif, gefaciliteerd door artikel 1 Waterveiligheid, van € 8 miljoen vanuit later jaren.

05.10 Saldo van de afgesloten rekeningen

Zoals in het algemene deel van deze memorie van toelichting reeds is aangegeven, bedraagt het voordelig saldo van het fonds over het jaar 2015 € 59,4 miljoen. Dit saldo wordt gevormd door de saldering van de in dat jaar gerealiseerde uitgaven en inkomsten en wordt in 2016 geheel ten gunste gebracht van de het artikelonderdeel 18.10 Saldo van de afgesloten rekeningen. Bij alle uitgaven- en ontvangstenartikelen zijn in dit wetsvoorstel mutaties opgenomen, die voortvloeien uit de verdeling van het voordelig saldo van de afgesloten rekeningen naar de juiste artikelen en producten.

Artikel 6 Bijdragen ten laste van begroting Hoofdstuk XII

Budgettaire gevolgen van uitvoering: Eerste suppletoire begroting 2016 (Bedragen € 1.000)

6 Bijdragen t.l.v. begroting Hoofdstuk XII	Stand ontwerp begroting	Mutaties via NvW en amendement	Stand Vastge- stelde begroting	Mutaties 1e supple- toire begroting	Stand 1e supple- toire begroting	Mutatie 2017	Mutatie 2018	Mutatie 2019	Mutatie 2020
	(1)	(2)	(1)	(4)	(2)	(6)	(7)	(8)	(9)
Ontvangsten	1.019.652		1.019.652	- 12.966	1.006.686	- 5.877	170	400	400
<i>6.09 Bijdragen ten laste van begroting Hoofdstuk XII</i>	<i>1.019.652</i>		<i>1.019.652</i>	<i>- 12.966</i>	<i>1.006.686</i>	<i>- 5.877</i>	<i>170</i>	<i>400</i>	<i>400</i>
6.09.01 Bijdragen ten laste van begroting Hoofdstuk XII	1.019.652		1.019.652	- 12.966	1.006.686	- 5.877	170	400	400

06.09 Bijdragen ten laste van begroting Hoofdstuk XII

Ontvangsten

De neerwaartse bijstelling van de ontvangsten is het gevolg van de overboekingen met de begroting Hoofdstuk XII. De belangrijkste overboekingen worden toegelicht in paragraaf 2.1. Overzicht uitgaven- en ontvangsten mutaties.

Artikel 7 Investeren in waterkwaliteit

Budgettaire gevolgen van uitvoering: Eerste suppletoire begroting 2016 (Bedragen € 1.000)

7 Investeren in waterkwaliteit	Stand ontwerp begroting	Mutaties via NvW en amendement	Stand Vastge- stelde begroting	Mutaties 1e supple- toire begroting	Stand 1e supple- toire begroting	Mutatie 2017	Mutatie 2018	Mutatie 2019	Mutatie 2020
	(1)	(2)	(1)	(4)	(2)	(6)	(7)	(8)	(9)
Verplichtingen	17.907		17.907	86	17.993				
Uitgaven	24.347		24.347	14.959	39.306	- 2.998	1.211		
<i>Waarvan juridisch verplicht</i>	<i>100%</i>				<i>68%</i>				
<i>7.01 Realisatieprogramma Kaderrichtlijn water</i>	<i>22.217</i>		<i>22.217</i>	<i>15.009</i>	<i>37.226</i>				
<i>7.01.01 Realisatieprogramma Kaderrichtlijn water</i>	<i>22.217</i>		<i>22.217</i>	<i>15.009</i>	<i>37.226</i>				
<i>7.02 Overige aanlegprojecten waterkwaliteit</i>	<i>2.130</i>		<i>2.130</i>	<i>- 50</i>	<i>2.080</i>	<i>- 2.998</i>	<i>1.211</i>		
<i>7.02.01 Overige aanlegpro- jecten waterkwaliteit</i>	<i>2.130</i>		<i>2.130</i>	<i>- 50</i>	<i>2.080</i>	<i>- 2.998</i>	<i>1.211</i>		
<i>7.09 Ontvangsten investering in waterkwaliteit</i>									
<i>7.09.01 Ontvangsten investeringen in waterkwaliteit</i>									

07.01 Realisatieprogramma Kaderrichtlijn water

Saldo 2015

De begrotingstand in 2015 wordt met € 15,0 miljoen verhoogd als gevolg van de technische verwerking van het saldo 2015. Dit betekent dat in 2015 € 15,0 miljoen minder aan de projecten van dit artikelonderdeel is uitgegeven dan oorspronkelijk begroot. Om de omvang van de budgetten meerjarig ongewijzigd te laten is deze verhoging in 2016 nodig.

2.3 Verdiepingsbijlage

A. Verdiepingsbijlage

In de verdiepingsbijlage is per productartikel een meerjarige (voor de volledige looptijd van het fonds) begrotingsmutatietabel op artikelonderdeel-niveau opgenomen. In deze tabel worden de mutaties vanaf de ontwerpbegroting 2016 weergegeven, waarbij de Voorjaarsnotamutaties zijn verbijzonderd. De Voorjaarsnotamutaties worden in de artikelgewijze toelichting (paragraaf 2.2) conform de normering toegelicht.

Artikel 1 Investeren in waterveiligheid	Totaal mutatie	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Ontwerpbegroting 2016 artikelonderdeel 1.01 Grote projecten waterveilig.		567.349	385.415	308.537	250.317	275.940	128.509	159.800	135.500	138.179	5.842	0	0	0
Diverse desalderingen	0	2.412												
Saldo 2015	36.099													
Mutaties Voorjaarsnota 2016														
Stand eerste suppletioire begroting 2016 artikelonderdeel 1.01 Grote projecten waterveilig.		38.511	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		605.860	385.415	308.537	250.317	275.940	128.509	159.800	135.500	138.179	5.842	0	0	0
Ontwerpbegroting 2016 artikelonderdeel 1.02 Overige aanlegprojecten Waterveiligheid		84.808	206.164	321.752	383.314	248.140	728.210	498.083	409.706	360.588	410.963	444.865	493.919	403.365
Ontvangst Zeeland tbv Roggeplaat	248	248												
Natuurlijker Markermeer	0	-1.787	2.998	-1.211										
Steenbekleding Oosterschelde	2.442	2.442												
Bijdrage Friesland: Projecten Blue Energy en Off Grid Test Centre	-3.574	-3.574												
Softwareontwikkeling- en kennisintegratie Deltares Icoon Afsluitdijk	2.008	2.008											8.000	
Vlaams-Nederlandse Schelde Commissie	5.201	401	400	400	400	400	400	400	400	400	400	400	400	400
Zandhonger Oosterschelde	36	36												
Saldo 2015	-17.998	-17.998												
Mutaties Voorjaarsnota 2016														
Stand eerste suppletioire begroting 2016 artikelonderdeel 1.02 Ov.aanlegprojecten Waterveilig.		-20.624	-2.202	-811	400	400	400	400	400	400	400	400	8.400	400
		64.184	203.962	320.941	383.714	248.540	728.610	498.483	410.106	360.988	411.363	445.265	502.319	403.765
Ontwerpbegroting 2016 artikelonderdeel 1.03 Studiefkosten		8.955	7.205	400	400	350	0	0	0	0	0	0	0	0
Bijdrage derden: project overstromingsrisico	667	465	202											
Softwareontwikkeling- en kennisintegratie Deltares BOA protocol	-2.008	-2.008												
Saldo 2015	135	135												
Duurzame en toekomstbestendige financiering	225	175	50											
Ruimtelijke adaptie	200	100	100											
Saldo 2015	3.862	3.862												
Mutaties Voorjaarsnota 2016														
Stand eerste suppletioire begroting 2016 artikelonderdeel 1.03 Studiefkosten		2.729	362	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		11.684	7.557	400	400	350	0	0	0	0	0	0	0	0
Ontwerpbegroting 2016 artikelonderdeel 1.04 GV/PPS Mutaties Voorjaarsnota 2016		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Stand eerste suppletioire begroting 2016 artikelonderdeel 1.04 GV/PPS		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Artikel 1 Investeren in waterveiligheid	Totaal mutatie	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Totaal uitgaven stand ontwerp-begroting 2016 inv. in waterveiligheid		661.112	598.784	630.689	634.031	524.430	856.719	657.883	545.206	498.767	416.805	444.865	493.919	403.365
Totaal uitgaven stand eerste suppletie begroting 2016 inv. in waterveiligheid		681.728	596.934	629.878	634.431	524.830	857.119	658.283	545.606	499.167	417.205	445.265	502.319	403.765
Ontwerpbegroting 2016 artikelonderdeel 1.09 Ontv. Investeren in waterveiligheid		186.950	185.912	191.775	181.458	169.642	178.028	148.620	148.620	148.620	148.620	148.620	148.620	148.620
Bijdrage derden; project overstromingsrisico	667	465	202											
Desaldering	114	114												
Diverse desalderingen	2.412	2.412												
Ontvangst Zeeland tbv	248	248												
Rougeplaat	2.442	2.442												
Steenbekleding Oosterschelde	- 4.636	- 4.636												
Saldo 2015		1.045												
Mutaties Voorjaarsnota 2016			202	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Stand eerste suppletie begroting 2016 artikelonderdeel 1.09 Ontv. inv.in waterveiligheid		187.995	186.114	191.775	181.458	169.642	178.028	148.620	148.620	148.620	148.620	148.620	148.620	148.620

Artikel 2 Investeren in zoetwatervoorziening	Totaal mutatie	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Ontwerpbegroting 2016														
artikelderdeel 2.01 Aanleg waterkwaliteit		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mutaties Voorjaarsnota 2016		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Stand eerste supplettoire begroting 2016 artikelderdeel 2.01		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ontwerpbegroting 2016 artikelderdeel 2.02 Overige waterinvest.zoetwatervoorz.		47.293	43.994	24.749	30.385	30.833	26.426	1.833	1.833	1.833	1.833	1.833	1.833	1.833
Saldo 2015	6.350													
Bijdrage Provinciefonds:														
Zoektoernota's	-6.895													
Mutaties Voorjaarsnota 2016	-545	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Stand eerste supplettoire begroting 2016 artikelderdeel 2.02 Beno	46.748	43.994	24.749	30.385	30.385	30.833	26.426	1.833	1.833	1.833	1.833	1.833	1.833	1.833
Ontwerpbegroting 2016 artikelderdeel 2.03 Studiekosten		2.310	2.235	1.585	1.585	1.585	0	0	0	0	0	0	0	0
Duurzame en toekomstbestendige financiering	-225	-175	-50											
Saldo 2015	528													
Mutaties Voorjaarsnota 2016	353	-50	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Stand eerste supplettoire begroting 2016 artikelderdeel 2.03 Studiekosten	2.663	2.185	1.585	1.585	1.585	1.585	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal uitgaven stand ontwerpbegroting 2016 Inv. in zoetwatervoorziening	49.603	46.229	26.334	31.970	31.970	32.418	26.426	1.833	1.833	1.833	1.833	1.833	1.833	1.833
Totaal uitgaven stand eerste supplettoire begroting 2016 Inv. in zoetwatervoorziening	49.411	46.179	26.334	31.970	31.970	32.418	26.426	1.833	1.833	1.833	1.833	1.833	1.833	1.833
Ontwerpbegroting 2016 artikelderdeel 2.05 Ontv.inv. waterkwant. en zoetwatervoorz. 2015	4.859	980												
Mutaties Voorjaarsnota 2016	980	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Stand eerste supplettoire begroting 2016 artikelderdeel 2.09 Ontvangsten	5.839	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Artikel 3 Beheer, onderhoud en vervanging	Totaal mutatie	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Ontwerpbegroting 2016 artikelonderdeel 3.01 Watermanagement		6.991	6.989	6.989	6.989	6.989	6.989	6.989	6.989	7.014	7.014	7.014	7.211	6.816
Bijdrage min EZ: Beheer Waadenzee	100	43	29	28										
Mutaties Voorjaarsnota 2016		43	29	28	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Stand eerste suppletioire begroting 2016 artikelonderdeel 3.01 Watermanagement		7.034	7.018	7.017	6.989	6.989	6.989	6.989	6.989	7.014	7.014	7.014	7.211	6.816
Ontwerpbegroting 2016 artikelonderdeel 3.02 Beheer, onderhoud en vervanging		199.345	134.096	141.234	134.496	90.923	134.135	234.181	225.313	239.284	292.827	231.321	226.212	223.754
Saldo 2015	8.560	8.560	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mutaties Voorjaarsnota 2016														
Stand eerste suppletioire begroting 2016 artikelonderdeel 3.02 Beheer, onderhoud en vervanging		207.905	134.096	141.234	134.496	90.923	134.135	234.181	225.313	239.284	292.827	231.321	226.212	223.754
Totaal uitgaven stand ontwerpbegroting 2016 B&O en verv.		206.336	141.085	148.223	141.485	97.912	141.124	241.170	232.302	246.298	299.841	238.335	233.423	230.570
Totaal uitgaven stand eerste suppletioire begroting 2016 B&O en verv.		214.939	141.114	148.251	141.485	97.912	141.124	241.170	232.302	246.298	299.841	238.335	233.423	230.570
Ontwerpbegroting 2016 artikelonderdeel 3.09 Ontvangsten		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mutaties Voorjaarsnota 2016		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Stand eerste suppletioire begroting 2016 artikelonderdeel 3.09 Ontvangsten		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Artikel 4-Experimenteren c.f. art. III Deltabegroting	Totaal mutatie	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Ontwerpbegroting 2016 artikelonderdeel 4.01 Experimenteerprojecten		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mutaties Voorjaarsnota 2016		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Stand eerste supplettoire begroting 2016 artikelonderdeel 4.01 Exp.projecten		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal uitgaven stand ontwerpbegroting 2016 Exp. cf. art. III Deltabegroting		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal uitgaven stand eerste supplettoire begroting 2016 Exp. cf. art. III Deltabegroting		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ontwerpbegroting 2016 artikelonderdeel 4.09 Ontvangsten exp.artikel		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mutaties Voorjaarsnota 2016		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Stand eerste supplettoire begroting 2016 artikelonderdeel 4.09 Ontvangsten exp.art.		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Artikel 5 Netwerkbondens kosten en overige uitgaven	Totaal mutatie	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Ontwerpbegroting 2016														
artikelonderdeel 5.01 Apparaat														
CAO Loonakkoord 2015	223	214.647	206.160	209.156	206.834	204.994	205.562	201.790	204.289	205.811	206.810	207.308	207.307	207.330
Saldo 2015	571													
Bijdrage min EZ: Ecologie en cumulatie	5													
Bijdrage min EZ: Windenergie	15													
Bijdrage min EZ: Windpark Drentse Monden en Ooster- mond	5													
Bijdrage min EZ: Windpark Zeevolde	15													
Mutaties Voorjaarsnota 2016		834	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Stand eerste suppletioire begroting 2016 artikelonderdeel 5.01 Apparaat		215.481	206.160	209.156	206.834	204.994	205.562	201.790	204.289	205.811	206.810	207.308	207.307	207.330
Ontwerpbegroting 2016														
artikelonderdeel 5.02 Overige uitgaven		73.279	67.565	67.547	67.192	67.199	65.389	65.569	65.593	65.868	66.008	66.004	67.739	63.860
BOA protocol	-193													
KNMI	-984													
Bijdrage min EZ: Ecologie en cumulatie	416													
Bijdrage min EZ: Windenergie	302													
Bijdrage min EZ: Windpark Drentse Monden en Ooster- mond	25													
Bijdrage min EZ: Windpark Zeevolde	106													
Saldo 2015	981													
Mutaties Voorjaarsnota 2016		653	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Stand eerste suppletioire begroting 2016 artikelonderdeel 5.02 Overige uitgaven		73.932	67.565	67.547	67.192	67.199	65.389	65.569	65.593	65.868	66.008	66.004	67.739	63.860
Ontwerpbegroting 2016														
artikelonderdeel 5.03 Investe- ringenuitruimte		-17.863	0	0	0	0	0	25.000	0	122.790	149.435	178.833	132.764	245.860
Deursliding	114													
BOA protocol	58													
Icoon Afsluitdijk	0	5.600												
Icoon Afsluitdijk	-8.000	-2.400											-8.000	
Taakstelling VenJ en migratie	-1.869	-806		-258										
Saldo 2015	3.600													
Mutaties Voorjaarsnota 2016		2.967	-806	-258	0	0	0	0	0	0	0	0	-8.000	0
Stand eerste suppletioire begroting 2016 artikelonderdeel 5.03 Investeringsruimte		-14.896	-806	-258	0	0	0	25.000	0	122.790	149.435	178.833	124.764	245.860
Ontwerpbegroting 2016														
artikelonderdeel 5.04 Saldo van de afgesloten rekeningen		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mutaties Voorjaarsnota 2016		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Stand eerste suppletioire begroting 2016 artikelonderdeel 5.04 Saldo van de afgesloten rekeningen		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal uitgaven stand ontwerp- begroting 2016 Netwerkbeg- kosten en ov.uitg.		270.063	273.725	276.703	274.026	272.193	270.951	292.359	269.882	394.469	422.253	452.145	407.810	517.050
Totaal uitgaven stand eerste suppletioire begroting 2016 Netwerkbeg.kosten en ov.uitg.		274.517	272.919	276.445	274.026	272.193	270.951	292.359	269.882	394.469	422.253	452.145	399.810	517.050
Ontwerpbegroting 2016														
artikelonderdeel 5.09 Ontv./Net- werkgeb.kosten en ov.ontv.		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Artikel 5 Netvergebonden kosten en overige uitgaven	Totaal mutatie	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Mutaties Voorjaarsnota 2016	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Stand eerste suppletioire begroting 2016 artikelonderdeel 5.09 Ontv. Netverkeggeb. kosten en ov.ontv.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ontwerpbegroting 2016 artikelonderdeel 5.10 Saldo van de afgesloten rekeningen	59.381	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo 2015	59.381	59.381	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mutaties Voorjaarsnota 2016	59.381	59.381	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Stand eerste suppletioire begroting 2016 artikelonderdeel 5.10 Saldo van de afgesloten rekeningen	59.381	59.381	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Artikel 6 Bijdragen andere begrotingen Rijk	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Totaal mutatie													
Ontwerpbegroting 2016 art.ond.6.09 Ten laste van begroting lenM	1.019.652	902.925	928.123	954.310	858.250	1.200.153	1.091.950	947.928	1.040.072	1.039.437	1.035.883	1.025.854	1.004.198
Iconon Afsluitdijk	- 8.000	- 5.600											
CAO Loonakkoord 2015	223												
KNMI	-984	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ruimtelijke adaptie	200	100											
Taakstelling VenJ en migratie	- 1.869	- 806	- 258										
Vlaams-Nederlandse Schelde Commissie	5.201	400	400	400	400	400	400	400	400	400	400	400	400
Zandhonger Oosterschelde	36												
Bijdrage min EZ: Beheer	100	43	28										
Waddenze	421												
Bijdrage min EZ: Ecologie en cumulatie	317	317											
Bijdrage min EZ: Windpark	30	30											
Drentse Monden en Oostermond	121												
Bijdrage min EZ: Windpark Zeewolde	- 6.895												
Bijdrage Provincie fonds: Zoetwatermaatregelen	- 3.574												
Projecten Blue Energy en Off Grid Test Centre													
Mutaties Voorjaarsnota 2016	- 12.966	- 5.877	170	400	400	400	400	400	400	400	400	400	400
Stand eerste supplettoire begroting 2016 art.ond.6.09 Ten laste van begroting lenM	1.006.686	897.048	928.293	954.710	858.650	1.200.553	1.092.350	948.328	1.040.472	1.039.837	1.036.283	1.026.254	1.004.598
Totaal ontvangsten stand onwerpbegroting 2016 Bijdr. andere begr. Rijk	1.019.652	902.925	928.123	954.310	858.250	1.200.153	1.091.950	947.928	1.040.072	1.039.437	1.035.883	1.025.854	1.004.198
Totaal ontvangsten stand eerste supplettoire begroting 2016 Bijdr. andere begr. Rijk	1.006.686	897.048	928.293	954.710	858.650	1.200.553	1.092.350	948.328	1.040.472	1.039.837	1.036.283	1.026.254	1.004.598

Artikel 7 investeren in waterkwaliteit	Totaal mutatie	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Ontwerpbegroting 2016 artikelonderdeel 7.01 Real-progr.Kaderrichtlijn water		22.217	25.738	37.182	53.489	80.050	82.961	47.325	47.325	47.325	47.325	47.325	37.489	0
Saldo 2015	15.009	15.009	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mutaties Voorjaarsnota 2016		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Stand eerste suppletioire begroting 2016 artikelonderdeel 7.01 Real-progr.Kaderrichtlijn water		37.226	25.738	37.182	53.489	80.050	82.961	47.325	47.325	47.325	47.325	47.325	37.489	0
Ontwerpbegroting 2016 artikelonderdeel 7.02 Overige aanlegprojecten Waterviligheid		2.130	3.276	767	767	20.889	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo 2015	-1.837	1.787	-2.998	1.211	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Natuurlijker Markermeer	0	-50	-2.998	1.211	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mutaties Voorjaarsnota 2016		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Stand eerste suppletioire begroting 2016 artikelonderdeel 7.02 Overige aanlegprojecten Waterviligheid		2.080	278	1.978	767	20.889	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal uitgaven stand ontwerpbegroting 2016 investeren in waterkwaliteit		24.347	29.014	37.949	54.256	100.939	82.961	47.325	47.325	47.325	47.325	47.325	37.489	0
Totaal uitgaven stand eerste suppletioire begroting 2016 investeren in waterkwaliteit		39.306	26.016	39.160	54.256	100.939	82.961	47.325	47.325	47.325	47.325	47.325	37.489	0
Ontwerpbegroting 2016 artikelonderdeel 7.09 Ontvangsten		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mutaties Voorjaarsnota 2016		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Stand eerste suppletioire begroting 2016 artikelonderdeel 7.09 Ontvangsten		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

B. Projectoverzichten

In deze bijlage zijn de MIRT projecttabellen met de realisatieprojecten alsmede de verkenningen en planuitwerking programma's opgenomen waarin de begrotingsmutaties op projectniveau zichtbaar zijn gemaakt. Deze MIRT- tabellen zijn in ieder geval voorzien van toelichtingen indien sprake is:

- van een wijziging (anders dan door de verwerking van prijsbijstelling) in het taakstellend projectbudget groter dan 10% of meer dan € 10 miljoen;
  - van een wijziging groter dan 1 jaar in de oplevering van het project.
- De stand «vorig» betreft de stand in de Slotwet 2015.

Artikel 1 Investeren in waterveiligheid

Realisatieprogramma

Mutaties Voorjaarsnota 2016 (Bedragen x € 1 mln.)

Projectoverzicht tweede Hoogwaterbeschermingsprogramma (1.01.01/02)	Kasbudget 2016		Projectbudget		Oplevering		Toelichting
	huidig	vorig	huidig	vorig	huidig	vorig	
Project HWBP-2					2021	2021	
Projecten Nationaal							
HWBP-2 Rijksprojecten	0	1	199	199			
HWBP-2 Waterschapsprojecten	338	301	2.810	2.807			
Overige projectkosten (Programmabureau) afrondingen	5	5	45	45			
Programma	343	307	3.054	3.051			
Begroting (DF 1.01.01/02)	343	307					

Mutaties Voorjaarsnota 2016 (Bedragen x € 1 mln.)

Projectoverzicht Ruimte voor de Rivier (1.01.03)	Kasbudget 2016		Projectbudget		Oplevering		Toelichting
	huidig	vorig	huidig	vorig	huidig	vorig	
Project RvdR					2019	2019	
Projecten Nationaal							
Projectbudget RvdR afrondingen	229	228	2.386	2.386			
Programma	229	228	2.386	2.386			
Begroting (DF 1.01.03)	229	228					

Mutaties Voorjaarsnota 2016 (Bedragen x € 1 mln.)

Projectoverzicht Maaswerken (1.01.04)	Kasbudget 2016		Projectbudget		Oplevering		Toelichting
	huidig	vorig	huidig	vorig	huidig	vorig	
Project Maaswerken							
Projecten Zuid-Nederland							
Grensmaas	2	2	150	150	2017/ 2024	2017/ 2024	
Zandmaas	31	30	407	407	2017/ 2020	2017/ 2020	
afrondingen	1						
Programma	34	32	557	557			
Begroting (DF 1.01.03)	34	32					

Mutaties Voorjaarsnota 2016 (Bedragen x € 1 mln.)

Projectoverzicht Realisatieprogr. (1.02.02)	Kasbudget 2016		Projectbudget		Oplevering		Toelichting
	huidig	vorig	huidig	vorig	huidig	vorig	
Projecten Waterveiligheid							
Projecten Nationaal							
Programma HWBP					2020	2020	
HWBP Rijksprojecten	5	4	552	554			
HWBP Waterschapsprojecten	27	68	3.272	3.270			
HWBP Overige projectkosten (programmabureau)	5	5	71	71			
Deltafaciliteit Deltares			26	26	2013	2013	
Maatregelen i.r.t. rivierversuiming	14	16	191	189	2018	2018	
Overige onderzoeken en kleine projecten	15	12	1.166	1.164			
Projecten Zuidwest-Nederland							
Dijkversterking en Herstel steenbekleding	27	12	815	814	2015	2015	
Projecten Noordwest-Nederland							
Afsluitdijk	3	3	831	831	2022	2022	
af rondingen	1	1					
Programma	97	121	6.924	6.919			
Begroting (DF 1.02.02)	36	57					
Overprogrammering (-)	- 61	- 64					

Planuitwerkingsprogramma**Mutaties Voorjaarsnota 2016 (Bedragen x € 1 mln.)**

Verkenningen en Planuitwerkingen (1.02.01)	Budget		Openstelling		Toelichting
	Huidig	Vorig	Huidig	Vorig	
Projectomschrijving					
Verplicht					
Projecten Noord-Holland, Utrecht en Flevoland					
EPK Planuitw. en verkenningen Waterveiligheid (mn Afsluitdijk)	7	6			
Ambitie Afsluitdijk	18	18			
Gebonden					
Projecten Zuid-Nederland					
Ooijen-Wanssum	120	120			
Projecten Oost-Nederland					
Ruimte voor de Rivier (IJsseldelta Kampen)	121	121	na 2020	na 2020	
Projecten Noord-Nederland					
Integrale verkenning Legger Vlieland en Terschelling	3	3	2016	2016	
Projecten Zuidwest-Nederland					
Zandhonger Oosterschelde (Roggenplaat)	6	6	2018	2018	
Bestemd	14	14			
<i>Projecten in voorbereiding:</i>					
Projecten Nationaal					
Beheer, Onderhoud en Vervanging nieuwe aanleg (LCC)					
Steenbestortingen					
Projecten Zuidwest-Nederland					
- Rijksstructuurvisie Grevelingen-Volkerak Zoommeer					
- Zandhonger Oosterschelde					
- Tidal Test Centre Grevelingen					
- Overige projecten in voorbereiding					
<i>Gesignaleerde risico's:</i>					
Totaal programma planuitwerking en verkenning	289	288			
Begroting DF 1.02.01	289	288			

Artikel 2 Investeren in zoetwatervoorziening

Realisatieprogramma

Mutaties Voorjaarsnota 2016 (Bedragen x € 1 mln.)

Projectoverzicht realisatieprogramma (2.02.02)	Kasbudget 2016		Projectbudget		Oplevering		Toelichting
	huidig	vorig	huidig	vorig	huidig	vorig	
Projecten Zoetwatervoorziening							
Projecten Nationaal							
Innovatie KRW	5	0	75	75			
Projecten Zuidwest-Nederland							
Besluit Beheer Haringvlietsluizen	28	29	76	76	2018	2018	
Overige projecten							
Luwtemaatregelen Hoornse Hop	8	6	8	8	2020	2020	
Zoetwatermaatregelen	6	13	136	144			
Afrondingen		- 1		- 1			
Programma	47	47	295	302			
Begroting (DF 2.02.02)	47	47					

Planuitwerkingsprogramma

Projectoverzicht bij 2.02.01 Verkenningen en Planuitwerkingen

Projectomschrijving	Project-budget		Planning		Begroting 2016	Huidig	Toelichting	
	Begroting 2016	Huidig	PB of TB					Openstelling
			Begroting 2016	Huidig				
Verplicht								
Verplicht								
Projecten Nationaal								
EPK Planuitwerking en verkenningen Zoetwatervoorziening	14	15						
Projecten Zuid-Nederland								
Roode Vaart	10	10						
Bestemd		0						
-								
afrondingsverschillen								
Totaal programma planuitwerking en verkenning	24	25	0	0				
Begroting DF 2.02.01	24							

Artikel 7 Investeren in waterkwaliteit

Realisatieprogramma

Mutaties Voorjaarsnota 2016 (Bedragen x € 1 mln.)

Realisatieprogramma Kaderrichtlijn water (7.01.01)	Kasbudget 2016		Projectbudget		Openstelling		Toelichting
	huidig	vorig	huidig	vorig	huidig	vorig	
Projectomschrijving							
Projecten waterkwaliteit							
Projecten Nationaal							
KRW 1e tranche	20	7	40	40	2015	2015	
KRW 2e en 3e tranche	17	16	575	575	2027	2027	
afrondingen		- 1					
Totaal programma	37	22	615	615			

Realisatieprogramma Kaderrichtlijn water (7.01.01)	Kasbudget 2016		Projectbudget		Openstelling		Toelichting
	huidig	vorig	huidig	vorig	huidig	vorig	
Begroting DF 7.01.01	37	22					

Mutaties Voorjaarsnota 2016 (Bedragen x € 1 mln.)

Realisatieprogramma waterkwaliteit (7.02.01)	Kasbudget 2016		Projectbudget		Openstelling		Toelichting
	huidig	vorig	huidig	vorig	huidig	vorig	
Projecten waterkwaliteit							
Projecten Nationaal							
Verruiming vaargeul Westerschelde	1	1	25	24	2010	2010	
Projecten Noordwest-Nederland							
Natuurlijker Markermeer	1	1	8	8	2015	2015	
Projecten Zuidwest-Nederland							
Natuurcompensatie Perkpolder af rondingen			3	3 1	2015	2015	
Totaal programma	2	2	36	36			
Begroting DF 7.02.01	2	2					